

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

In Passionem D.N. Iesv Christi Homeliae quinquaginta sex, Theoremata
viginti octo, totidemque sermones. In Monotesseron Praeterea Eivsdem
Passionis Dominicae, iuxta Euangelistarum & historiae fidem, Elucidatio.
Conciones ad Haec Paraeneticae in praecipuis anni & Sanctorum
festiuitatibus habitae

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXVIII

De mirabilibus sanctorum operibus neque iudicandis, neque omnibus
imitandis. Serm. V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47113)

Quid enim si laborare aut ieiunare plus illo potes, & ille te patientia superet, humilitate præcedat, superemineat charitate? Quid tota die circa id, quod videris habere infipienti cogitatione versaris? Esto magis sollicitus, ut scias quid defuit tibi, quia hoc tibi plus expedit. Non ergo magnopere cogites bona quæ habes, nisi forte interdum, ut inde Deo gratias agas, & te noueris debitorem ei, qui dedit: aut gratia consolationis, dum necesse id fuerit, ne qualibet ex causa tristior fias. De cætero ea bona semper magis attendas, quæ alius habet, non quæ tu: quo hæc cogitatio in humilitate te custodiat, & à descensu tepiditatis elonget, atque accendat desiderio proficiendi. Vide enim quanta mala è diuerso hæc cogitatio illa parturiat, quod sedulo versas in animo bonum, quod tibi habere videris, & alterum quempiam æstimas non habere. Hinc in superbiam eleuaris, dum alteri te præponis: hinc proficere negligis, cum te magnum aliquem arbitraris: hinc demum & deficere incipis, dum tibi alterius comparatione etiam nimis egisse videris. Hæc ille. Itaque potius exempla sanctorum, fratres, ob oculos ponamus, & quantum ab illorum perfectione nostra distet infirmitas, pensemus. Valer nihilominus confideratio excellentiæ diuinæ, charitatis item eius ad nos, qui quum tantus sit, propter nos se humiliavit, tanta passus est ut ex nihilo & de stercore nos eleuaret ad regnum, regnum utique sempiternum. Quod nobis largiatur Iesus Christus Mariæ vniuentus, Dei Patris filius in secula benedictus, Amen.

Bona proximorum cur potius quàm propria sint consideranda.

Phil. 2.
1. Reg. 2.

IN EADEM SOLENNITATE.

De mirabilibus Sanctorum operibus neq; iudicandis, neq; omnibus imitandis.

Sermo V.

Respexit humilitatem ancilla sua, ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes. Luca 1. Merito exultat fratres charissimi, beata Maria non in se ipsa, sed in Deo salutaris suo, quoniam quidem cum genus humanum sub damnatione esset, & paradisi finibus adeo essemus extrusi omnes, ut nulla nobis ultra etiam foret spes ex nobis illuc reuertendi, sed filij essemus iræ, ac tanquam abortiuus à Deo proiecti. Cum inquam, essemus primorum parentum nostrorum aspersi superbia (qui serpentis fraude persuasi, quod sibi à Deo prohibitum fuit inobedienter nimis rapere gestièrunt. volentes esse sicut dii, scientes bonum & malum) inuenit Dominus animam iuxta cor suum, humilem, puram, immaculatam: totam pulchram, ut lilium candidam, odoriferam ut violam, ut rosam gratiosam. Inuenit, inquam, in filiabus hominum, quæ oculis suis placeret, quæ & ipsa non pro se tantum, sed pro vniuerso etiam mundo, apud ipsum gratiam inueniret, ut potè cuius non minus amaret humilitatem, quam parentum eius, id est, Adæ & Euz superbiam olim auersatus fuerat. Huius igitur hodie dignationis diuina beneficium recolimus, quo ancillæ suæ Mariæ, quo virginis pudicissimæ pariter ac pulcherrimæ, quo puellæ ac innocentissimæ, & Deo deuotissimæ respexit humilitatem, & nostram miseratus non tam statuit, quam soluere cepit captiuitatem. Quia verò præ omnibus ad hoc munus o Virgo excellentissima electa es, ut Dei sis mater, ex cuius partu salifico mundus accipiat liberationem.

Luca 3.

Ephes. 6.
Gen 3.1

Cant. 4.

Lucæ 1.

nem, iuste beatam te dicunt omnes generationes. Videte hic fratres charissimi, quomodo beatissima virgo Maria inter omnes homines, & præ omnibus humillima, de seipsa loquens exultando in Deo, nobis narret quantam gratiam à Deo respecta sit, quam magna sibi contulerit Deus, & quod ab omnibus generationibus propterea beata dicenda sit. Videte humillimam, quam magnificè de se pronunciet: & hoc absque vitio superbiæ. Cur non timuit vanam gloriam? Non timet nec timere habet, quæ omnem gloriam in corde suo struerat: imò in quam nullum vitium, neque accessit, neque accedere potuit. Unde haudquaquam iactantiæ, quod loquitur, est, sed magnificentiæ exultantis & deuotionis magnificentis Deum. Hi timeant superbiam, & vanam gloriam incidere metuant, qui passionibus adhuc & desiderijs noxijs fatigantur. Cæterum, ab his beatissima Maria libera est, quare citra iactantiam dicit: *Beatam me dicent omnes generationes. Quia fecit mihi magna, qui potens est.* &c. Discamus charissimi nos, qui tentationibus circumdamur, qui vitijs passimur, quos adhuc gloria oblectat inanis, quos ignominia contristat, qui instabiles passionibus iactamur, qui lapsibus sempervicini, qui ad ruinam proni sumus: discamus, inquam, ori nostro imponere silentium, siue laudemur, siue vituperemur. Ponamus ori nostro custodiam, ne delinquamus in lingua, ne euolet irreuocabile verbum, quod vel nos inaniter ostendet vel proximo mordendo contristet. Discamus item reperiri magnos sanctos (qui ex utraque passionibus atque post innumeros agones à vitijs sunt liberi) Deo ad eò iam esse vnitos, vt non ipsi in se, sed Deus in illis operetur. Discamus oportet propterea non iudicare aut spernere, nec eorum perfectionem sinceritatemque calumniari, aut iuxta nostram infirmitatem velle metiri (vt quasi quodam sine vitio non possumus, illi quoque non possint) si fortè magna de se dixerint, si gratiam Dei in se prædicauerint, si vtpotè alijs in exemplum & adiutorium à Deo dati Deum timentibus atque requirentibus sese donati Deo sibi collata in eiusdem gloriam manifestarint: quia sicut varij sunt gradus proficiendi, ita multiplicia sunt etiam exercitia Deo placendi, multæ formæque vocationes Deo obediendi. Varij, inquam, sunt gradus sanctitatis, & quod sæpè summis præcipitur, inferioribus prohibetur. Quod perfectis iubetur, hoc in conflictu pugnantibus adhuc & imperfectis (si vellent amulari) improbaretur. Certè videmus in eodem homine disparia esse studia, difficlesque actus pro tempore, quo tentationibus subiectus vitia expugnat, & quo de vitijs triumphans virtutibus emicat. Sancta Catharina senenensis, quod multo tempore vacaret silentio & solitudini, à Christo laudabatur vehementer. Verùm id bonum atque necessarium erat illi pro hoc tempore, quo vitia & passiones omnes expugnaret. Ad quum seipsam plenè à Deo ab iura vicisset, iubetur ab eodem egredi hominibusque sociari. Quippe quam mundi utilitatem vt constitueretur, iam erat idonea, quæ ante non fuerat idonea, idcirco alijs nunc exercitijs, quam silentio aut solitudini tradenda. Itaque quod dixi, infirmioribus huiusmodi studijs satis imbuta, & ad altum sanctitatis gradum euecta, in quo iam non egeret infirmitatem propriam custodire, iam per mundum de ciuitate ad ciuitatem vadens prædicabat, multis hominum & discipulorum stipata. Fungebatur legationibus summi Pontificis, coram quo & Cardinalibus prædicabat, pacisque inter Papam & rebelles

Lucæ 1.
Maria cur
non habue-
rit timere
vanam glo-
riam.

Os nostrum
quomodo
inter laudes
aut vitupe-
ria custodi-
endum sit.
Psal. 140.
Psal. 38.

Matt. 7.

Sanctitatis
gradus esse
varios.

Catharina
Senensis
virginis
sanctitas
quanta.

belles ciuitates reformandæ legationes obibat: & alia huiusmodi tractabat, quæ sexui quædam fœmineo (nisi quo plena erat, instincti gubernaretur diuino) nequaquam quadrassent. Verum, conuersatio hæc singularis, quantas apud homines nihil diuinum sapientes detractiones excitauit? Quantas quia cibo & potu naturali non utebatur, propterea calumnias tolerauit, quasi esset seductrix, & quasi impostrix clam manducaret, palam in ediam simularet? Quoties à sui fratribus ordinis, gratiam in ea diuinam non intelligentibus aut inuidentibus etiam, dum in extasi rapta staret, & veluti lapis erat rigida, immobilisq; ac sine sensu extra templum violenter (tanquam lignum inflexibile) fuit portata, atque ad solem aut pluuiam posita, clausoq; templo sub dio relicta, donec post aliquot horas ad seipsam rediret? Hoc aut ordinis sui fratres faciebât quia iuxta suâ mēsurâ proficiēdi, illius sanctitatē atq; sanctitatis gradum æstimabant: & ideo Catharinæ opera non à Deo esse, sed illam aut deceptam, aut velle decipere alios putabant. Neque enim fratres eius illi credebant, propterea quod eiusdem sanctitas caliginem illis obducebat, qua videre, id est, in se sentire eiusmodi spiritum non poterant, & à sanctitate eius multo maxima superabantur. Nec hoc illis simplicioribus fratribus tantum, sed etiam in Theologia magis litera, quam spiritu doctis confessoribus circa eandem virginem lūge venit, qui ad communes vias & regulas bonæ vitæ (quas iam pridem longè excesserat Catharina) eam reducere nitentur, eamq; molestij: propterea non paucis afficiebant, vel quod insolitus in hoc sexu viuendi modus, vel quod cæteris sanctis non communia videbatur. Neque enim cupiebant, sed inuidebant etiam quod se relictis Deo ad maiorem gloriam suam per fragilem fortia operaretur. At quam tota aberrarent via, quam parum de spiritu diuinoq; tractu saperent, quam præsumptuose denique ac temerè opera Dei dijudicarent vtpotè quæ nec intelligebant, nec experti fuerant, vix tandem circa eius finem, & post mortem cognouerunt. Novi quendam virum valdè alioqui pium, bonum ac doctum, licet in spiritualibus & in mystica illa Theologia tunc minus expertum, qui lachrymis multis conquestus est mihi, quod sanctam quandam virginem (cuius fuerat confessor & rector) singulares etiam à Deo tractus patientem occidisset: quia per vias illius spiritui contrarias ipse, id est, ad communes regulas bonæ vitæ hanc impulerat, & indiscreto examinauerat regimine (quippe quæ terrenis delectationibus abrenneciauerat, & spiritualibus à confessore eodem priuabatur.) Hanc itaque obedientissimam, licet amoris diuini impatientem, cum & exercitia ei quædam non admitteret, quibus spiritum debuerat suum refocillare Deoq; vniri, tabescentem atque natura deficientem reddebat, mortemq; illi (vt virgo prædixerat) sua indiscretionem accelerabat. Hoc tamen faciebat confessor, licet pia, erronea tamen intentione, nesciens tunc, quod postea didicit, eam singularibus gratijs à Deo visitatam. Hæc edixerim, vt sanctorum actus & verba, si fortasse nostram mensuram excedunt, non iudicemus, nec ad eadem studia exercitiave cogamus omnes: quandoquidem variæ sunt vocationes, & impares gradus ac profectus sanctitatis. Porro actus virtutum externi iudicandi veniunt ex virtutibus internis. Vnde quanto quis vera fuerit humilitate præditus, tanto etiam quicquid ex illa radice nascitur, magis erit præciosum. Et contra, si

quis valde etiã se foris humiliauerit, nihil plus habebit hæc humiliatio laudis aut virtutis, q̄ ipsa interna humilitas habet, vnde exterior actus ^{peccati}. Inde cõigit plerosq; SS. mirabiles, nec nobis (vt pote qui tâta perfectionis os sumus) imitabiles, aut etiã nobis illicitos virtutũ fecisse actus: propter eaq; vehementer laudatos, quod virtutis in se alicuius excellentissimã exprimeret perfectionem, dum occasione data amore virtutis velut ebrij, non aliud rã, quam huius virtutis instinctum executionemq; curabant. Verbi gratia: Mutius propriã abnegationis ac obedientiã studiosissimus fuit monachus, ad eõ proprii iudicij expers, vt nihil de abbatis iussu hæsitaret, nihil ab illo iussu perperam putaret, nihil denique nisi quod illius voluntati placere diceret, bonum crederet. Hic vt eius obedientia probaretur, iussus est puerũ, quem ex seculo ad monasterium duxerat, in flumen projicere: ordinatis tamẽ fratribus, qui puerum proiectum clam aquis extraherent, ne periret. Mutius itaque obedientissimus mox nihil hæsitans de abbatis imperio, obtemperauit. Neque enim tum pueri periculum, nec quodcunq; cogitabat aliud, quã vt obediret. Huiusmodi actus apud vos stolidus (si ego id facerem) iudicaretur & illicitus, vt pote qui non sum hac virtute adeo ebrius, vt quauis hæsitatio aut discussio eiusmodi (si fieret) iussionis à corde meo sit euulsa, quo aliud cogitarem nihil, quam obedientiam, quomodo eandem perficerem. Mihi enim antequam præceptum implerem, incidere de præcepti indifferentione, & quod sic obedire, esset hominem occidere. Eam ob rem haudquam in me id ipsum foret licitum quod in Mutio erat perfectum. Quare rectè quoque in me improbaretur, quod laudabatur in Mutio, propter eius obedientiã excellentiam, cuius amore penitus fuerat absorptus, vt aliud tunc nihil cogitaret. Ideo à Domino fuit laudatus & Abrahã propter eã comparatus. Nonne sancta Catharina Senensis ebria charitate & misericordia in pauperes semel ordinis sui habitum, id est, pallium suum, altera vice ex aliena etiam tunica manicas abscissas pauperibus dedit? Corruptaq; à prælato, & quæsitã, cur sine habitu incederet. Maleham, inquit, sine habitu, quam sine misericordia & charitate inueniri. Putatis hæc eadem nobis licerent? Minimè profectò. Quomodo ergo hæc illi tum licuere? Nempe quod altissima charitas, intima eius adeo penetrauerat atque absorbuerat, vt pro illo tempore nihil aliud cogitaret, Spiritu sancto etiam impellente, quam miseret egenis. Neque enim tunc cogitabat de scandalo, si sine habitu, id est, sine pallio domum rediret. Nec tunicam esse alienam eo tempore cogitabat (sicut alienam, si rem discussisset non ignoraret) sed charitate ebulliente, & misericordia eam urgente hoc solum cogitabat, quod videlicet arriperet, vnde egeno subueniret. Ea propter non solum excusatur, verum laudatur etiam. Tu quisquis es, eandem habe charitatem, & similiter tibi licebit, quod illa sic iussus Deo ordinante faciebat. Quod si tantæ sanctitatis tibi conscius non es, vt alia opera tua te satis declarant: si charitate, inquam, fraterna non tanta, quanta Catharina Senensis absorptus es, noli hoc factum imitari, quia tibi, vt dixi, non licet, nisi quemadmodum huic sanctæ licuit. Licuit autem ei, non ex generali conditione operis, quamuis quod fecerat laudatur & ex eminentia atque exuberantia excusatur virtutis. Propterea dixi sanctorum quædam

Catharina
Senensis
charitas.

opera commendari aut excusari quia alter ad Deum aut virtutem fuerunt affecti, atque nos homines imperfecti, quæ in nobis non solum non toleranda, sed etiam damnanda forent atque punienda. Videte Iob, quomodo loquatur Deo? Cui nostrum sic loqui liceret? Et quare non licet, nisi quia non sumus ea perfectione & innocentia, qua ipse fuit? Atque idem eius amici illi tres, qui illum blasphemiam arguebant, quandoquidem & verba eius hanc sonare videbantur, inferioris cognoscuntur fuisse perfectionis, nec mala loquuti sunt ipsi, licet Iob arguentes: quin potius errauerunt, quod Iob iuxta suam mensuram aestimabant, & blasphemantem aut presumptuosum putabant, quem non intelligebant. Non licuisset illis profecto loqui quemadmodum Iob, quia reuera in illis, ut etiam in nobis imperfectis foret blasphemiam presumptiove, eadem loqui, quæ Iob non ex blasphemia, sed sanctè loquebatur, propterea quod in Iob esset innocentia, sinceritas, sanctitas atque conscientiam maior securitas, unde excusabatur. Alio enim corde loquebatur Iob, alio eius amici intelligebant. Adde quod Iob aliam quoque loquendi habuit causam, à qua sumus nos alieni.

Ad hunc modum B. Maria hic non iactanter, sed pro virtutis magnificentia (quæ humilitatem non lædit) dicebat: *Respexit humilitatem ancilla sue Deus*, Luc. 1. &c. *Beatam me dicent omnes generationes, quia fecit mihi magna qui potens est*, Alia sunt enim exercitia, alij sermones, alia opera eorum, qui incipiunt: alia eorum, qui proficiunt: alia perfectorum. Accedit quod & perfectorum quidam ad vitam actiuam, alij ad contemplatiuam, alij ad anachoresim quidam ut multis proficiunt, ad eruditionem: nonnulli, ut singularem in ipsis munificentiam suam Deus ostendat, constituuntur. Quorum quilibet donis singularibus suæ vocationi idoneis exornatur. Ipsi itaque licet in donis dispares, licet non eadem via incedentes, in eo tamen, quod Deum quærunt, Deum amant, Deum cuncti intendunt, habentur similes. Quos nostrum est venerari, non actus eorum discutere: nostrum imitari, non aspernari, præstante Domino nostro Iesu Christo, qui est benedictus in secula, Amen.

IN EADEM SOLENNITATE.

Quod rationibus naturæ humana nomen sponsæ conueniat Deo unitæ.

Sermo VI.

Simile est regnum cælorum homini patri familias qui fecit nuptias filio suo. Matthæi 22. Charissimi fratres, festum beatissimæ Virginis Dei matris celebrantes, ad eius honorem modicum dicamus. Hæc enim est eius festiuitas, qua ipsa ex humillima virgine in Dei matrem, ut electa ab aeterno fuerat consecrata est. Ipsa ad altissimum gradum perfectionis ad præminentiam cuiuscunque dignitatis hodie super omnes mulieres exaltata est. Esse nanque matrem Dei, tanta est dignitas, secundum Anselmum, ut maior esse in creatura non possit. Quemadmodum autem ipsa exaltata est, ita Dei filius humiliatus est. Deus nanque homo factus est, idque propter nos. Ineffabile est, in- Ioan. 1. comprehensibile est, cum dicitur: Deus homo factus: Nam etsi magna valde sit dignitas esse matrem Dei, multo tamen profundior est humilitas, Deum factum